

Geraardsbergse beiaard volledig gerestaureerd

door Jan COPPENS

Op 13, 14 en 15 oktober 2003 werden herstellingswerken uitgevoerd aan de Geraardsbergse beiaard. Daarbij werden nieuwe klokjes geplaatst en werd de bedrading vervangen. In 1981 was de laatste grondige restauratie. Toen werden alle klokken uit de toren gehaald en naar Nederland getransporteerd om te herstellen of te restaureren. Aan onze stadsbeiaard hebben zo'n vijftien klokkengieters gewerkt in de periode 1428 tot en met 2003. In Geraardsbergen hebben we nu een stadsbeiaard in de toren van de Sint-Bartholomeuskerk die volledig gerenoveerd is: 49 klokken of 9000 kilo brons.

Een beiaard, klokkenspel of carillon is een (toren)instrument, bestaande uit een reeks gestemde klokken. De naam beiaard wordt alleen gebruikt als de omvang ten minste 2 octaven¹ (30 klokken) bedraagt en het instrument bespeelbaar is door middel van een stokkenklavier. De meest gewenste omvang is vier octaven (47 klokken).

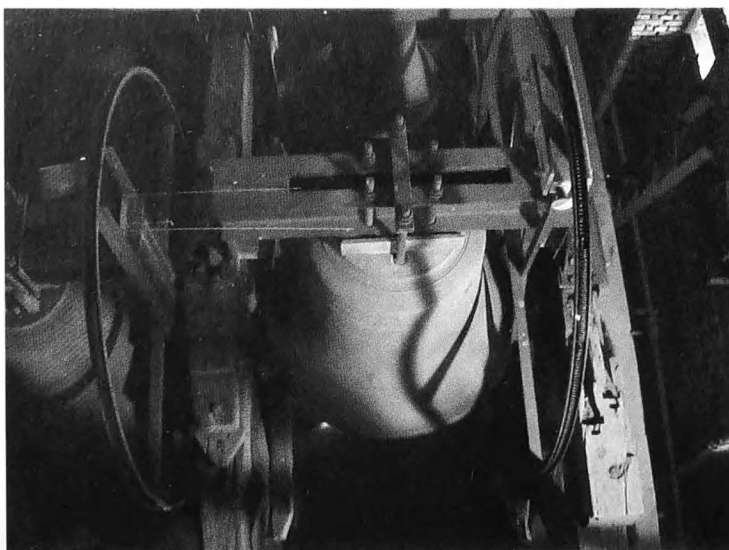
De huidige Geraardsbergse beiaard telt er 49. Er zijn ook beiaarden met een nog grotere omvang (5 à 6 octaven). Men onderscheidt zware en lichte beiaarden. Een zware beiaard heeft dikwijls als laagste klok een C1-klok² van ca. 2300 kg bij een middellijn van ca. 156 cm. Een lichte beiaard heeft meestal als basisklok een C2-klok. Deze weegt slechts ca. 265 kg. Zowel de zware als de lichte beiaard wordt vaak transponerend³ uitgevoerd, in de regel niet meer dan een tert omhoog of een tert omlaag, met andere woorden niet meer dan

twee tonen hoger of lager. Hierbij spelen vooral de geldmiddelen bij het aanschaffen een rol. Per grote terts neemt het gewicht namelijk met de helft af (bijv.: een C1-klok weegt ca. 2300 kg, een E1-klok ca. 1150 kg). De keuze van de soort beiaard hangt af van de hoogte van de toren; een zware beiaard hangt men bij voorkeur tussen 50 en 70 meter.

Op de top van de Oudenberg hangt er in de be-
devaartskapel een automatisch klokkenspel van zes klokken dat om het uur een sfeervol melodietje laat horen. Ook in de Sint-Amandustoren van Waarbeke hangt er een klokkenspel.

Historiek en fabricage van de klok

De eerste klokken vinden we terug in China (2000 voor Christus) en bereiken via Egypte en Griekenland Rome. Na de erkenning van het Christendom (313) komt de verspreiding van de

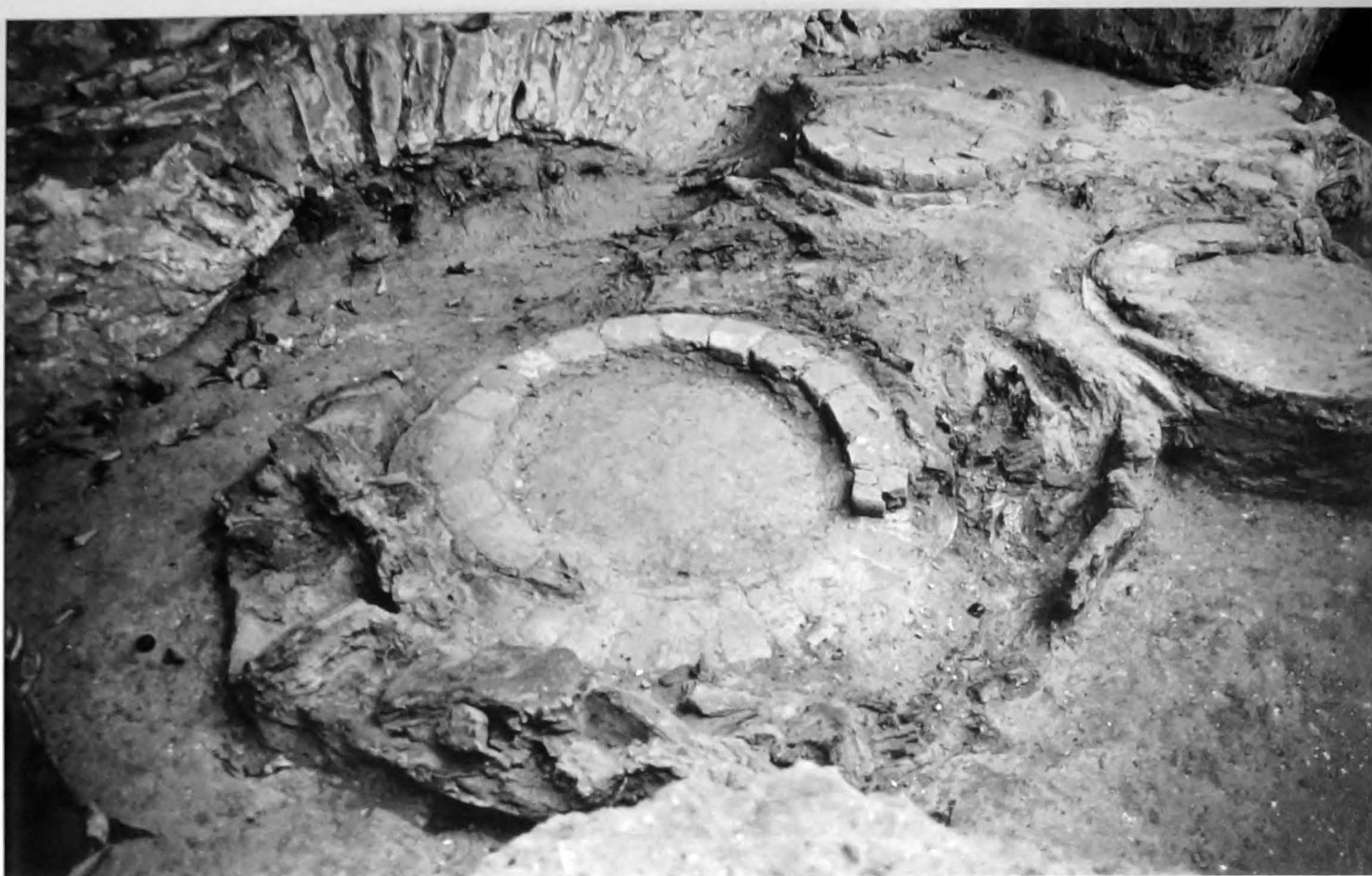

Twee foto's uit de klokkentoren van de Geraardsbergse Sint-Bartholomeüskerk

¹ Octaaf: muziekterm. Interval dat de afstand heeft van 8 elkaar trapsgewijze opvolgende noten.

² De benaming van muzieknoten is verschillend in Nederland en België. In ons land en de Romaanse landen gebruikt men nog steeds de Latijnse benamingen do(of ut), re, mi, fa, sol, la en si. In Nederland, Duitsland en de engel-saksische landen gebruikt men A(la) B(si) C(do) D(re) E(mi) F(fa) en G(sol).

³ Transponeren is het overbrengen van een compositie van de ene toonsoort in een andere.

Gietskuil in de Sint-Adriaansabdij met vier bakstenen giétringen van klokken. (Foto: Dirck Surdiacourt)

klok in kerkelijk verband langzaam op gang. In onze streken wordt ze bekend vanaf de 4de eeuw. De klokjes evolueren tot grotere en verder dragende signaalgevers en vormen een ideaal middel om de gelovigen op te roepen tot de eredienst. Later worden de klokken ingezet bij de tijdsaanduiding.

Om een klok te gieten worden drie stadia doorlopen. Eerst wordt een kern gemetst en afgewerkt met zand door middel van een sjabloon. In tweede instantie wordt een 'valse klok' gemaakt over de kern. Dat is eigenlijk een kopie van de te gieten klok. De 'valse klok' wordt vervaardigd uit zanden was. In de waslaag worden versieringen en opschriften aangebracht. Ten slotte wordt de mantel aangebracht die bestaat uit vuurvaste leem en metalen ringen. Dit geheel wordt nadien opgewarmd zodat de waslaag wegsmelt en het zand van de 'valse klok' wordt verwijderd. Op de plaats van de 'valse klok' wordt brons gegoten. Dat is een legering van 80% koper en 20% tin. Na geleidelijke afkoeling (soms een week) komt de bronzen klok te voorschijn. De klok wordt tenslotte gestemd door het wegfreen van metaal op bepaalde plaatsen aan de binnenzijde⁴. Aanvankelijk werden klokken in West-Europa vervaardigd door monniken. Abt Lebrun van de Sint-Adriaansabdij liet in het begin van zijn

ambtsperiode (1624-1656) een aantal klokken gieten waarvan er enkele grote ter plaatse werden gegoten. Bij opgravingen in 1978-1979 werd in de Sint-Adriaansabdij een klokkengieterij gevonden. In de gietskuil werden vier bakstenen giétringen van klokken aangetroffen. Ook de bodem van de oven werd blootgelegd.

De beiaardkunst

De beiaardkunst vond haar oorsprong in Vlaanderen op het einde van de 14de eeuw bij het verschijnen van de eerste openbare uurwerken.

Op het uur (en/of het half uur) gaven klokslagen de juiste tijd aan. Dit geluid kwam meestal onverwachts zodat de tonen reeds waren uitgestorven vooraleer de omstanders er zich van bewust waren. Om dit euvel te verhelpen liet het bestuur van de stad door middel van een mechanische inrichting de uurslag op de grote klok voorafgaan door enkele slagen van drie kleine klokjes van verschillende toon als waarschuwing dat de uurslag spoedig zou volgen. Deze drie klokjes (appeelkens) plus de slagklok werden **quadrillon** genoemd; hieruit ontstond het woord **carillon**. In Nederland wordt dit (thans veel uitgebreidere) waarschuwingssein 'voorslag' genoemd, in Vlaanderen spreekt men van 'wekking' of 'rammel'. In de 16de eeuw

⁴ Meer over het gieten van klokken vind je op de webstek van de Vlaamse Beiaardvereniging: www.beiaard.org/historiek.html.

Het Geraardsbergse stokkenklavier bevindt zich in de klokkentoren in een ruimte onder de klokkenkamer.

Bij het bespelen wordt een luik boven het klavier open gezet. Om de klank directer te kunnen horen heeft de beiaardier nu ook een luidspreker in de klavierkamer die verbonden is met microfoons in de klokkenkamer.

werd, nadat in de 15de eeuw het aantal klokken was uitgebreid, persoonlijk spel op de klokken algemeen door invoering van het handklavier; ca. 1600 werd het voetklavier toegevoegd. De eerste bloeiperiode van de beiaardkunst valt tussen 1650 en 1715 en is voornamelijk te danken aan de hoge graad van perfectie in de klokkengietkunst van de gebroeders Hemony. Andere beiaardgieters waren ondermeer de familie Van den Gheyn (begin 16de tot tweede helft 18de eeuw).

Eind 18de eeuw trad het verval in de beiaardkunst in ten gevolge van oorlogen en verwaarlozing. De giet- en stemkunst ging verloren. Het begin van de 20ste eeuw zag de heropbloei van de beiaardkunst, door toedoen onder meer van de Mechelse meesterbeiaardier Jef Denijn. Deze bracht verschillende verbeteringen aan aan het klavier en de verbinding van de toetsen met de klepels (tuimelaarsysteem). Na de Tweede Wereldoorlog bereikte een aantal klokkengieters weer een hoge graad van perfectie in het gieten en stemmen van de klokken, waardoor een tweede bloeiperiode van de beiaardkunst kon ontstaan.

Manieren van bespeling

De beiaard wordt op twee manieren bespeeld: manueel of automatisch.

1. Manueel.

Hiervoor gebruikt de beiaardier een stokkenklavier (zie afbeelding hierboven). De betrekkelijk grote toetsen worden met de zijkant van de tot een vuist gevormde hand bespeeld; samenklanken in één hand kunnen met gespreide hand gegrepen worden, echter niet groter dan een kwart-omvang; grotere akkoorden⁵ worden 'gebroken' uitgevoerd. De toetsen zijn door middel van metalen draden en tuimelaars verbonden aan de klepels. (Deze metalen draden werden door de Nederlandse firma Eijsbouts vervangen van 13 tot 15 oktober 2003). Een afregelingsmechanisme boven de toets moet de beiaardier in staat stellen de exacte lengte van de draad te bepalen opdat alle gewenste nuanceringsmogelijkheden door hem kunnen worden uitgevoerd.

2. Automatisch.

Door middel van een automatisch spelwerk kunnen hamers, die aan de buitenzijde van de klokken zijn aangebracht, deze tot klinken brengen.

Vroeger werd onze beiaard aangedreven door een mechanisch op te winden trommel. Deze trommel is nog steeds aanwezig onder de klavierkamer. Die speeltrommel is een metalen cilinder waarin pinnen (*noten*) worden gestoken, die via lichters, draden en tuimelaars de hamers optrekken en

⁵ Akkoord (muziekterm): samenklank van tonen van verschillende hoogte. Een gebroken akkoord is een akkoord waarvan de tonen na elkaar (en dus niet gelijktijdig) ten hore worden gebracht.

De oude mechanische trommel om de beiaard automatisch te laten spelen staat nog steeds als een museumstuk onder de klavierkamer

laten afvallen, waardoor de klokken tot klinken worden gebracht. Een veer zorgt ervoor dat de hamer niet op de klok blijft liggen, waardoor deze anders zou worden afgedempt. De jongste jaren wordt voor de automatische bespeling meestal een elektromagnetisch systeem toegepast. Ook Geraardsbergen heeft een computer gestuurd systeem dat toelaat, om het kwartier, een andere melodie te laten spelen. Daarvoor is er aan de klokken een systeem aangebracht met electromagneten die naargelang de gekregen impulsen de klokken met een hamer aanslaan. In het *wonderkastje* zitten een hondertal melodietjes waaruit onze deken, Rudy van Acker, naargelang de periode van het jaar, kan kiezen.

De Geraardsbergse stadsbeiaard

Tot de 16de eeuw hing de stadsbeiaard nochtans niet in de toren van de Sint-Bartholomeuskerk of in het schepenhuis, maar in de klokkentoren van de vorige parochiekerk Sint-Lucas. Volgens Gramaye was de voorgevel van de kerk ook versierd met de wapens van de stad⁶. Deze kerk bevond zich in de Abdijstraat, rechts naast de ingangspoort van de

Sint-Adriaansabdij, aan de huidige parking. Vóór de onlusten van de 16de eeuw was de klokkentoren van Sint-Lucas opgeluisterd met een prachtig klokkenspel waarvan de beeldenstormers zich meester maakten⁷. Het breken van de klokken behoorde volgens De Portemont tot een van de geliefkoosde wapenfeiten van deze vandalen die ze nadien tot oorlogstuig omsmeedden. In de kerk hingen klokken onder andere gegoten met gelden van giften van Lodewijk XI uit 1482 en 1483. Deze klokken werden in 1578 door de geuzen gestolen en naar Middelburg overgebracht. In 1627 werd de parochiekerk door de Sint-Adriaansabdij geïncorporeerd⁸. Al de juwelen en sieraden van Sint-Lucas werden dan naar de nieuwe parochiekerk overgebracht: Sint-Bartholomeus. Volgens De Portemont verfraaide en vergrootte Abt Lebrun de abdijkerk door het inlijven van de Sint-Lucaskerk. Hij voorzag ze daarenboven van een nieuw klokkenspel. In 1751, werd de oude Sint-Lucaskerk helemaal afgebroken en vervangen door een nieuw kerk-

In deze klokkentoren hing de stadsbeiaard tot de 16de eeuw. Ogenschijnlijk was dit één kerk, maar in werkelijkheid waren er twee kerken. Het schip (links voor een klein deel zichtbaar), de zijbeuken, de voorgevel (niet zichtbaar) en de toren behoorden tot de Sint-Lucasparochiekerk. Het koor, de kooromgang (rechts van de toren) en een deel van een dwarsbeuk (met toegang tot de het klooster) vormden eeuwenlang de eigenlijke abdijkerk. (Detail uit het schilderij "Zicht op Geraardsbergen" door Joos de Momper de Jonge ca. 1590)

⁶ GRAMAYE, *Antiquitates Flandriae*, fol. 44. De bijdrage over Geraardsbergen met de originele Latijnse tekst en een Nederlandse vertaling wordt binnenkort gepubliceerd door Gerardimontium.

⁷ DE PORTEMONT (CATTELAIN), *Historisch onderzoek naar de stad Geraardsbergen*, boekdeel 2, blz. 135-141

⁸ G. VAN BOCKSTAELE, *Het cultureel erfgoed van de Sint-Adriaansabdij*, blz. 57-77.

schip met barokke voorgevel. De abdijkerk en haar klokkentoren werden verwoest⁹ op 17 september 1799 na de verkoop van de abdij als nationaal goed door de Franse administratie.

De Sint-Bartholomeuskerk

De oorsprong van de huidige hoofdkerk ligt in de kapel van Onze-Lieve-Vrouw-ter-Markt. Volgens Victor Fris werd zij het eerst vermeld in 1247¹⁰.

De kapel bezat reeds in 1454 een uurwerk met enkele klokken. In 1474 heet zij nog de *Capelle van Onze-Lieve-Vrouw Broederscepe*, maar in 1476 is er al sprake van de pastoor van de Sint-Bartholomeuskerk. Zo ontstond dus omstreeks 1475 een nieuwe parochie die, nog volgens Fris, dankzij haar ligging weldra de bijzonderste der stad zou worden: *“de principaelder prochykerkcke van mijnen heere Sente Bertolomeus”*. In de kerktoeren hangt nog steeds een klok die al dateert uit 1428: de Mariaklok van J. van Goes uit Brussel. De toon is een lage G (sol). Ze weegt 800 kg en heeft een diameter van 1 meter. De letterrand met gotische minuskels bevat volgende tekst: *“maria es mien name miin lwt sii gode bequame yan vrane maectte mii te bruesele so woent hii m ccc xxviii”*. Onder de regel doorgaande met: *“van goes”*. Boven de letterrand afdrukken van

Detail van de Mariaklok

twee munten, onder die rand de afdrukken van 32 munten en een ringetje.

De klok is dus ouder dan de Sint-Bartholomeuskerk en hing dus eerst in de oude marktkapel. Op basis van deze klok wordt in de loop van de volgende eeuwen door diverse klokkengieters (Grogart, Tordeur, van den Gheyn en du Mery) een klokkenspel opgebouwd.

Fris verwijst naar de uitreksels van de stadsrekeningen van 1541, 1568, 1577 tot 1580 voor werken aan de klokken en aan de horloge die met Adam & Eva en Caïn & Abel voorzien werd. Ook De Portemont maakt melding van een merkwaardig klokkenspel versierd met beweeglijke figuren die Adam, Eva en andere personages uitbeelden. De koning van Engeland, Hendrik VIII en koning Kristiaan II van Denemarken, op doortocht in de stad, hielden een lange halte op de Markt om er het mechanisme en de harmonie van te bewonderen. Met de beeldenstorm werden ook hier de meeste klokken verwoest of gestolen. Ondanks het feit dat de Sint-Bartholomeuskerk intussen de status van hoofdkerk verwierf, volgde de herstelling slechts langzaam.

Uit de 16de eeuw hangen nu nog twee klokken gemaakt in 1588. De grootste van de twee is nummer 14 (volgens de nieuwe nummering van onze beiaard) van J. Grogart met als toon E2(mi) en een gewicht van 120 kg. Ze heeft een diameter van 603 mm. In de letterrand staat: *“ME FECIT Mr IOANNES GRONGNAT : IN VSM ECLESIAE GERARDIMONTIS 1588”*. (vertaling: *Dhr. Johan Grongnat maakte mij voor het gebruik in de kerk van Geraardsbergen in 1588*) Boven de letterrand een gestileerde takjesversiering.

In de 17de eeuw werden 4 zware klokken door Jan

⁹ Op het schilderij “Abdijkerk” van Petrus Canivé leest men rechts onderaan: *“Den invol. dag van ‘tjaer 7 is den grooten choir met thoren van d’ Abdye van Ste Adriaen door ontmijsing geweldig ingestort. 17 7ber 1799. P. Canivé f.”*

Meer literatuur hierover vind je o.a. bij L. VANDER HEYDE *Kunstpatrimonium Geraardsbergen*, p. 232-235

¹⁰ V. FRIS, *Geschiedenis van Geeraardsbergen*, blz. 437-442.

Tordeur gegoten. *Petrus en Paulus* dateert van 1637. De klok weegt 1200 kg en bevat de inscriptie "DEO OPT SANCTIS APOSTOLIS PETRO ET PAVLO DEDICANT COMSECRANTOZ ECCLESIAE SANCTI BARTHOLOMAEI PATRONI POPVLVSOZ GERARDI-MONTENSIS DIE I MAY - IOANNES TORDEVR ME FECIT A°1637" (vertaling: *Opgedragen voor de raad en het volk van Geraardsbergen aan de opperste God en de Heilige apostels Petrus en Paulus en gewijd voor de kerk van de patroonheilige Bartholomeus op 1 mei. Johan Tordeur maakte mij in het jaar 1637*), verder versierd met een gezichtje. Op de flank diametraal tegenover elkaar het stadzegel met de afbeelding van een berg (dennenkegel) met een kruis (calvarie) geflankeerd door een tweekoppige adelaar en een leeuw.

De Petrus en Paulusklok. Let op het oude stadzegel

In hetzelfde jaar werd ook de *Adrianusklok* gegoten met een gewicht van 850 kg. Ze werd in 1956 hergooten door G. Slegers. Op de klok lezen we in twee regels met neo-gotische letters *DE OPT MAX. SANCTO ADRIANO DEDICANT CONSECRANTQUE ECCLESIAE SANCTI BARTHOLOMOEI PATRONI CIVITATIS SENATUS POPULUSQUE GERARDI-MONTENSIS DIE IA MAII JOANNES TORDEUR ME FECIT A° 1637 ET G. SLEGERS ME REFUDIT A°*

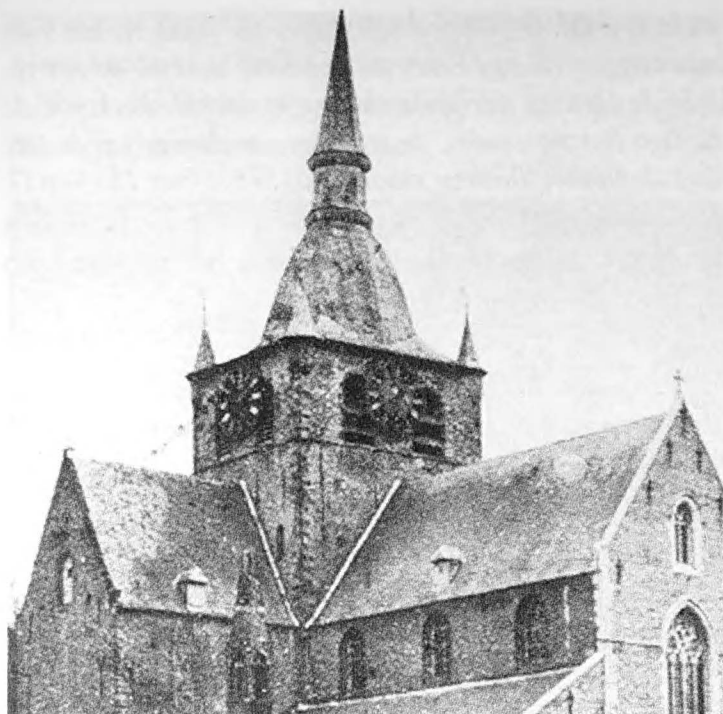
De Adrianusklok

1956 (vertaling: *Opgedragen door de raad en het volk van Geraardsbergen aan de opperste God en de martelaar de Heilige Adrianus en gewijd voor de kerk van de heilige Bartholomeus, de patroon van de stad op de 9de mei. Johannes Tordeur maakte mij in het jaar 1637 en G. Slegers hergoot mij in het jaar 1956*). Op de flank een kruis en als versiering geometrische motieven op de bovenflank en slagring.

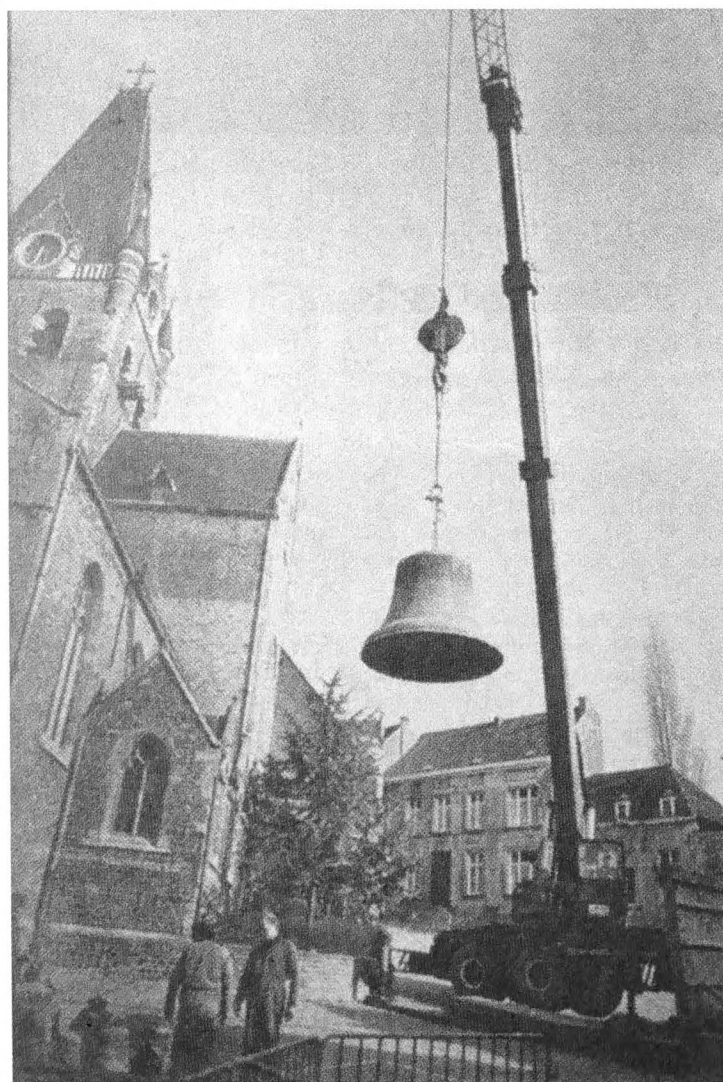
De grootste klok is echter de *Bartholomeusklok*. Ze weegt 1800 kg en heeft een diameter van 143 mm. Ze heeft de laagste toon: Cis1 (Do #). De Portemont schrijft hierover: "In 1778 barstte, tijdens het luiden, de grote klok. Ze werd hersmolten, met een gewicht van 4000 pond, door van der Gheyn te Leuven." In de letterrand lezen we *ANDREAS JOSEPHUS VANDENGHEYEN ET ANDREAS LUDOVICUS PATER ET FILIUS ME FECERUNT GERARDIMONTBUS*. (Vertaling: *Andreas Jozef van den Gheyn en Andreas Lodewijk, vader en zoon, maakten mij te Geraardsbergen*). Boven de slagring in twee regels *FACTA ET FUSA EXPENSIS COMMUNIBUS DURANTE REGIMINE MAGISTRATUS. ANNI 1778 ET 1779 AD MAJOREM DEI EJUSQUE MATRIS AC SANCTI BARTHOLOMOEI ECCLESIAE ET CIVITATIS PATRONI GLORIANM AC HONOREM*. (Gemaakt en gegoten op kosten van de gemeenschap gedurende het stadsbestuur van 1778-1779. Tot meerdere eer en glorie van God, zijn Moeder en de Heilige Bartolomeus, patroon van deze kerk en van zijn stad.)

De Bartholomeusklok

Detail van de klokkentoren vóór de restauratie in 1890.
(Foto uit 'Archiefbeelden van Geraardsbergen'. Een uitgave van Gerardimontium.)

De Bartholomeusklok werd zoals alle andere klokken in 1981 uit de toren gehaald met een reuzenkraan
(Foto: Het Nieuwsblad. Uit het Geraardsbergs Heemkundig Archief)

Op de flank een ovaal medaillon waarin het wapenschild van Geraardsbergen. Bij de publicatie van zijn boek *Recherches historiques* in 1870 telde de beiaard volgens De Portemont 32 klokken met een totaal gewicht van 9200 pond.

Op het eind van de 19de eeuw werd de ranke torensplits van de klokkentoren vervangen door een brede massieve toren met zadeldak, zoals we hem nog steeds kennen. Alleen de oude luidklokkenstoel werd gespaard.

Het duurde tot 1939 voor een grondige restauratie van het klokkenspel door Marcel Michiels uit Doornik. Hij plaatste een nieuwe beiaardstoel ter hoogte van de luidklokkenstoel in de onmiddellijke nabijheid van de galmgaten (marktkant), het huidige beiaardklavier in samenwerking met Désiré Somers op de verdieping onder de klokkenkamer. Michiels hergoot tevens 11 klokken en plaatste er 6 anonieme klokken bij.

In 1981 werden met behulp van een reuzenkraan de 38 klokken uit de toren gehaald (zie afbeelding) en op 12 februari naar de *Koninklijke Klokkengieterij Eijsbouts* in het Nederlandse Asten vervoerd. Op 14 april kwamen ze terug, vergezeld van 11 nieuwe klokken. Naast 9 kleine kwamen er ook 2 zware klokken bij. De zwaarste (G/sol) weegt 760 kg en heeft een diameter van 983 mm. Sindsdien telt onze beiaard 49 klokken.

Sinds 2000 liet het stadsbestuur op vraag van het beiaardcomité een aantal klokjes vervangen. Dat was in 2000, 2002 en ook dit jaar zodat we thans volledig kunnen genieten van de bronzen klankrijkdom van onze Geraardsbergse beiaard.

Betreffende de verschillende door het stadsbestuur uitgevoerde herstellingswerken aan de klokken en niet door de kerkfabriek schrijft De Portemont dat de toren van de Sint-Bartholomeuskerk dienst deed als gemeentelijk belfort. Hierdoor is te verklaren dat het onderhoud van de beiaard ten laste viel van de stad. De ingang van de toren is trouwens niet in de kerk. Het is een buitendeur achter de kerk (zie afbeelding rechts), rechtover de dekenij die rechtsreeks toegang verschaft tot de toren, weliswaar na enig klimwerk op houten trappen onder eeuwenoude gewelven.

Na de renovatiewerken op 13, 14 en 15 april 2003

¹⁰ Een uitgebreide evolutie aan de hand van afbeeldingen van de Sint-Bartholomeuskerk vind u in *Archiefbeelden Geraardsbergen van Geeraardsbergen*, blz. 12 en 13. Een uitgave van Gerardimontium.

Ambachtslui van de klokkengieterij "Koninklijke Eijsbouts" aan het werk in de Geraardsbergse klokkentoren op 14 oktober 2003.

werd op zondag 26 april een inauguratieconcert gespeeld door elf beiaardiers. Rinus Aarssen (Grimbergen en Steenokkerzeel), Frans Engelen (Ronse), Charles Dairay en Christian Boon (St-Amand-les-Eaux en Orchies), Paul Hoste (Zottegem), Ludo van Malcot en Dominiek Wybraeke (Ronse), Véronique Lontie en Patrice Poliart (Soignies), Chantal Williems (Gent) en natuurlijk

Aimé Lombaert. Onze stadsbeiaardier studeerde aan het Conservatorium van Gent, het Lemmensinstituut en de beiaardschool te Mechelen.

Als beroepsbeiaardier concerteerde hij op zowat alle belangrijke beiaarden ter wereld. Hij is ondermeer lid van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Aimé is ook werkzaam als ontwerper-adviseur bij de installatie of restauratie van klokkenspelen.

Volgens Lombaert is de beiaard vooral een cultuuroeristische troef voor Geraardsbergen. Het is het meest authentieke Vlaamse instrument, diep verbonden met onze volksaad. De beiaard speelt bij kermissen en op marktdagen, hij hoort bij het stadsbeeld. Mensen die hun jeugd doorbrachten in een beiaardstad, voelen zich, na jarenlange afwezigheid, pas weer thuis als zij de beiaardklanken horen. Op buitenlanders oefent de beiaard een

De klokkentoren is niet bereikbaar vanuit de kerk, maar heeft een aparte ingang aan de achterzijde van de Sint-Bartholomeuskerk

Stadsbeiaardier Aimé Lombaert aan het stokkenklavier in gezelschap van enkele andere beiaardiers en een lid van het beiaardcomité. (Foto: Het Laatste Nieuws)

onweerstaanbare aantrekkingskracht uit, juist omdat ze dit instrument in hun land vaak niet kennen. Beiaard is nog volgens Lombaert véél meer dan achtergrondmuziek. Concerten door gevormde beiaardiers vormen een bijkomende troef in het toeristisch aanbod van een stad.

Het inauguratieconcert was tevens een hulde aan stadsarchitect Adam Verschaffel (†1996), stichter en bezieler van het Beiaardcomité van Geraardsbergen. Dat comité, onder voorzitterschap van Freddy De Chou, bekommert zich nog steeds als een goede huisvader over het wel en wee van de beiaard.

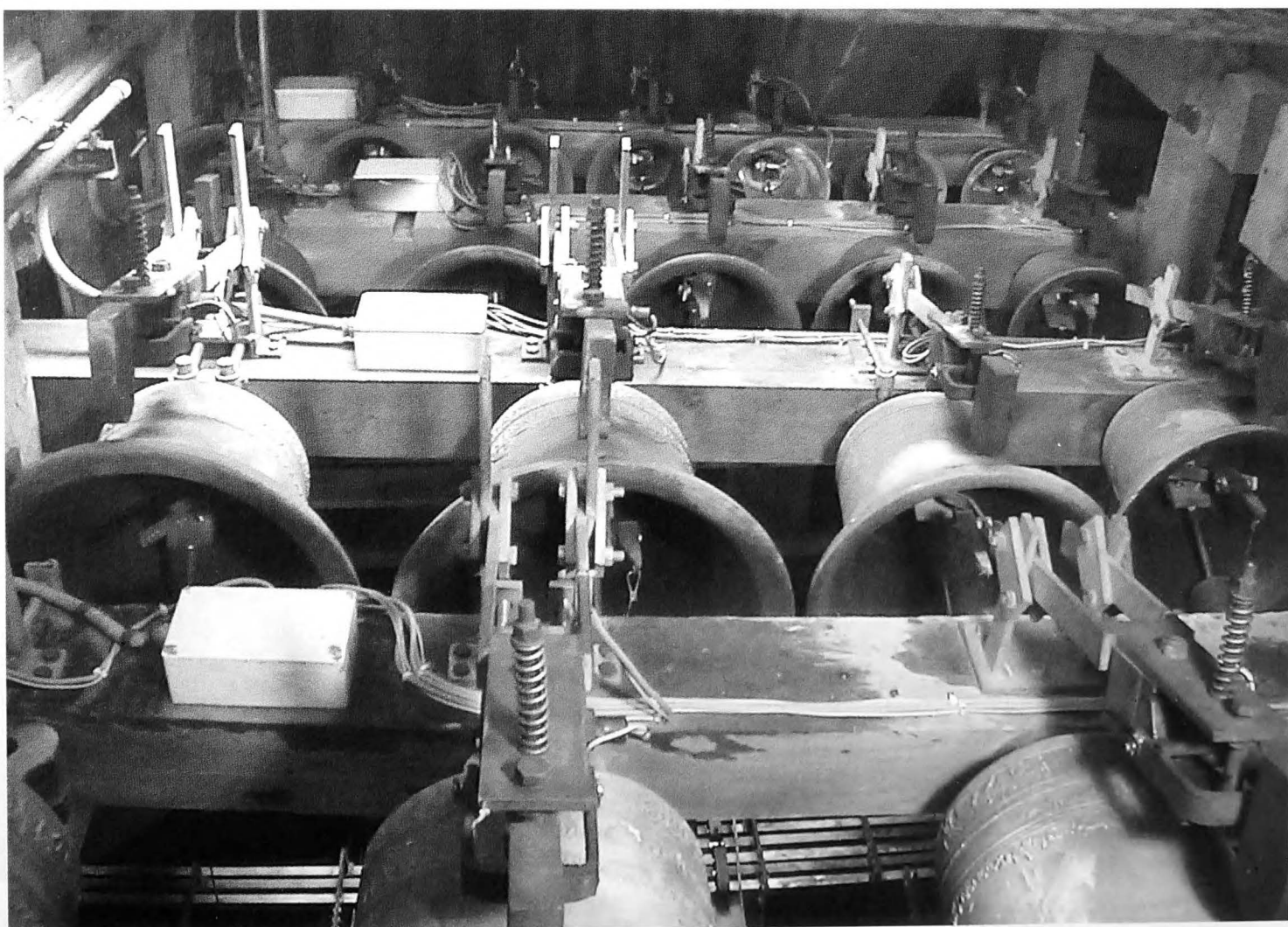
Wie meer wil weten over onze beiaard kan terecht in het Geraardsbergs Heemkundig Archief (GHA). Daar kan je snuffelen tussen foto's, dossierstukken, oude krantenknipsels, programmaboekjes, affiches, enz... Ik dank tenslotte Marcel Neuvraumont van het beiaardcomité, Lode Mertens (voor het nemen van de digitale foto's) en de mensen van het GHA voor hun bereidwillige medewerking.

Wie niet genoeg kan krijgen van de beiaard, kan surfen naar www.beiaard.org. Dat is de website van de Vlaamse Beiaardvereniging.

Adam Verschaffel, stichter en bezieler van het Geraardsbergse beiaardcomité, achter het klavier van zijn geliefd klokkenspel

(Foto uit het Geraardsbergs Heemkundig Archief)

De klokkenstoel in de toren van de Sint-Bartholomeuskerk